

Pompa nurnikowa

NUMER INWENTARZA:

CMM/S/292

TYTUŁ:

Pompa nurnikowa

AUTOR:

Delegat Zjednoczenia Przemysłu Maszynowego (Z.P.M.) w Gdańsku (projekt), główny konstruktor prof. Adolf Polak

CZAS POWSTANIA:

1951-1953

TYP OBIEKTU:

urządzenie

RODZAJ:

technika

WYSOKOŚĆ:

1050 mm

SZEROKOŚĆ:

500 mm

WŁAŚCICIEL:

Narodowe Muzeum Morskie w Gdańsku

KOLEKCJA:

maszyny i urządzenia, ss. "Sołdek"

MIEJSCE POWSTANIA:

Polska

MIEJSCE POZYSKANIA:

Szczecin, Polska

MATERIAŁ:

metal

TECHNIKA:

przemysł okrętowy

DZIAŁ:

Oddział Statek-muzeum "Sołdek"

DARCZYŃCA:

Polska Żegluga Morska

LOKALIZACJA:

Statek-muzeum "Sołdek" w Gdańsku, wystawa

OPIS:

Jedna z dwóch tłokowych jednocyldrowych nurnikowych pomp zęzowych zawieszonych na silniku głównym statku. Pompa

napędzana od wału korbowego maszyny głównej za pośrednictwem targańców. Pomiędzy pompami nurnikowymi umieszczona pompa skroplinowo-powietrzna, charakteryzująca się wyraźnie większą średnicą korpusu. Zadaniem nurnikowych pomp zęzowych jest wypompowywanie cieczy z zenz, realizowane przez pracę tłoka nurnikowego (w kształcie wydłużonego walca), od którego pochodzi nazwa pompy. Napęd pomp: powietrznej i zęzowych od silnika głównego zaprojektowano w Państwowym Przedsiębiorstwie Wydzielonym – Zakładach Mechanicznych im. Gen. Karola Świerczewskiego w Elblągu, przy doradztwie technicznym prof. A. Polaka (wówczas kierownika Katedry Elementów Maszyn Politechniki Gdańskiej). Opis fizyczny: Cztery złączone ze sobą elementy (na planie kwadratu): cylinder (wysokość 680 mm) z pracującym w nim nurnikiem, u dołu zawór rurociągu zęzowego, zawór bezpieczeństwa połączony z dzwonkiem powietrznym (powietrznia – średnica 230 mm, wysokość z kołnierzem łączeniowym 860 mm, szerokość z kołnierzem 260 mm). Wewnątrz powietrzni rura odpływowa. Na cylindrze: smarownicza i kran odwadniający. S.s. „Sołdek” to pierwszy stalowy statek pełnomorski zbudowany w polskich stoczniach po drugiej wojnie światowej. Jest to jednocześnie prototyp serii węglorudowców (częściej nazywanych rudowęglowcami) B30. Armatorem s.s. „Sołdek” była Polska Żegluga Morska, a portem macierzystym Szczecin. Uroczyste podniesienie bandery odbyło się 25 października 1949 roku. Statek odbył 1476 podróży w czasie służby trwającej 31 lat i 65 dni – co stanowi rekord polskiej floty pod względem ilości rejsów z ładunkiem w podanym okresie. W tym czasie przewiózł 3,5 mln ton węgla i rudy żelaza. Odwiedził 60 portów, głównie w Szwecji i Danii, dowodzony był przez 50 kapitanów. Statek wycofano ze służby 30 grudnia 1980 r. i przekazano na muzeum w dniu 28 kwietnia 1981 roku. 17 lipca 1985 roku s.s. „Sołdek” został udostępniony do zwiedzania jako oddział Centralnego Muzeum Morskiego w Gdańsku.

BIBLIOGRAFIA:

ML8a pompa zenzowa – zestawienie, nr rys. 1503, skala 1:2,5, Delegat Z.P.M. w Gdańsku, b.r., światłokopia, (CMM/APK0/683). ML8a pompa zenzowa, nr rys. 1551a ark1, skala 1:2,5 i 1:1, Delegat Z.P.M. w Gdańsku, 1948, światłokopia, (CMM/APK0/683). ML8a pompa zenzowa, nr rys. 1554a, skala 1:1 i 1:2,5, Delegat Z.P.M. w Gdańsku, kreslił A. Konieczko, spraw, Gł. konstr. Polak, 1948 (ze zmianami w 1951 r. i 1954 r.), światłokopia, (CMM/APK0/683). Sienicki I., Dzieje statku-muzeum „Sołdek”, Gdańsk 1988. Węgrocka M., Juściński R., Eksploatacja i dowódcy s.s. „Sołdek” na podstawie zasobu archiwalnego CMM i materiałów prasowych [w:] 25 lat statku-muzeum „Sołdek”. Sympozjum w Centralnym Muzeum Morskim w Gdańsku, 6 listopada 2006 roku, Studia i materiały Centralnego Muzeum Morskiego w Gdańsku, Gdańsk 2008.

Projekt Centrum Konserwacji Wraków Statków wraz z Magazynem Studyjnym w Tczewie – budowa infrastruktury kultury Narodowego Muzeum Morskiego w Gdańsku.

WSPARCIE UDZIELONE Z FUNDUSZY NORWESKICH I FUNDUSZY EOG, POCHODZĄCYCH Z ISLANDII, LIECHTENSTEINU I NORWEGII, ORAZ ŚRODKÓW KRAJOWYCH.

[POLITYKA PRYWATNOŚCI](#)